

Svet
Evropske unije

Bruselj, 29. november 2021
(OR. en)

14212/21

Medinstitucionalna zadeva:
2018/0108(COD)

LIMITE

COPEN 409
JAI 1280
CYBER 305
JAIEX 127
ENFOPOL 461
TELECOM 427
DATAPROTECT 265
EJUSTICE 101
MI 875
CODEC 1520

DOPIS

Pošiljatelj:	predsedstvo
Prejemnik:	Odbor stalnih predstavnikov/Svet
Zadeva:	Uredba o evropskem nalogu za predložitev in evropskem nalogu za zavarovanje elektronskih dokazov – poročilo o napredku

V prilogi vam pošiljamo poročilo o napredku pri pogajanjih o predlogu uredbe o evropskem nalogu za predložitev in evropskem nalogu za zavarovanje elektronskih dokazov.

Uvod

Slovensko predsedstvo si je na podlagi dosežkov portugalskega predsedstva močno prizadevalo za napredek pri tej zadevi od začetka svojega mandata. Glede na vse večji pomen kibernetkega prostora je vzpostavitev učinkovitega in zanesljivega mehanizma, ki zagotavlja jasne strukture in zaščitne ukrepe za pridobivanje elektronskih dokazov, zelo pomembna za vse deležnike, vključno z organi kazenskega pregona, pravosodnimi organi, ponudniki storitev in osebami, na katere taki prenosi vplivajo. Bo bistvenega pomena za učinkovito sodelovanje s partnerji Unije iz tretjih držav.

V tem smislu je 9. julija potekal četrti politični dialog o tej zadevi. Zakonodajalca sta se seznanila z doseženim napredkom in razpravljala o nekaterih glavnih nerešenih vsebinskih vprašanjih, ne da bi dosegla dogovor. Dogovorila sta se, da bosta svoje izmenjave osredotočila na ureditev uradnega obveščanja iz osnutka uredbe, saj ima ključno vlogo pri zagotavljanju učinkovitosti samega instrumenta in varstva temeljnih pravic. Zakonodajalca sta se dogovorila tudi, da bi bilo kompromis o ustrezni ureditvi uradnega obveščanja mogoče doseči le v okviru širšega svežnja, ki vključuje druga pomembna vprašanja, povezana z ureditvijo uradnega obveščanja, kot so pravila o uporabi razlogov za zavrnitev izvršitve naloga za predložitev dokazov in njihovih posledicah, pa tudi pravila o informacijah za uporabnike in pravnih sredstvih, ki so na voljo osebi, katere podatki se zahtevajo na podlagi naloga za predložitev dokazov.

Okvir pogajanj z Evropskim parlamentom

Glede na dogovorjeno potrebo po iskanju kompromisnega svežnja o ureditvi uradnega obveščanja in glede na dejstvo, da sta stališči zakonodajalcev o zadevnih vprašanjih precej različni, se je predsedstvo v celotnem mandatu na podlagi prispevkov držav članic osredotočilo na tehnične razprave s pogajalsko skupino Parlamenta. Delovna skupina COPEN je bila redno obveščena o stanju in vprašanjih, o katerih se je razpravljalo s Parlamentom. Razprave v okviru COPEN so omogočile dosego soglasja v Svetu glede možnosti pogajanj in omejitev v širšem svežnju o ureditvi uradnega obveščanja. Stalna prizadevanja predsedstva so tako znatno okrepila pogajalsko stališče Sveta.

Razprave s Parlamentom so potekale v zelo dobrem ozračju medsebojnega spoštovanja in zaupanja ter so pogajalskim skupinam omogočile znaten napredek pri medsebojnem razumevanju stališč in opredelitvi glavnih struktur morebitnega kompromisnega svežnja. Vendar ni bilo mogoče doseči dogovora o glavnih vidikih predvidenega kompromisnega svežnja.

Vsebina

Glavni izziv pogajanj je povezan s potrebo po vzpostavitvi ravnovesja med zagotavljanjem učinkovitega mehanizma za pridobivanje elektronskih dokazov v kazenskih zadevah na eni strani in varstvom temeljnih pravic oseb, katerih podatki se zahtevajo, na drugi strani, pri čemer je treba v celoti upoštevati načelo medsebojnega zaupanja. Oba zakonodajalca se načeloma strinjata s to potrebo. Pri tem tehtanju je bila osrednjega pomena razprava o ustrezni ureditvi uradnega obveščanja za različne kategorije podatkov in s tem tesno povezanem vprašanju razlogov za zavrnitev.

Glavna razlika med zakonodajalcema glede obveznosti uradnega obveščanja se nanaša na vlogo posameznih držav, vključenih v postopke naloga za predložitev ali zavarovanje. Svet svoje stališče opira na načelo medsebojnega zaupanja in pravila, ki se uporabljajo v kibernetnem prostoru, ter meni, da bi morala biti predvsem država izdajateljica odgovorna za zagotavljanje dolžnega pravnega postopanja in varovanje temeljnih pravic vseh oseb, katerih podatki so bili zahtevani na podlagi naloga. Splošni pristop vključuje podrobna pravila v tem smislu. Parlament pa želi državi izvršiteljici podeliti znatna pooblastila za nadzor nad vsemi nalogi, naslovljenimi na ponudnika storitev, ki se nahaja na njenem ozemlju ali katerega pravni zastopnik se nahaja na njenem ozemlju.

Za veliko večino držav članic je tak sistem nesprejemljiv. Prvič, splošna obveznost uradnega obveščanja bi povzročila neobvladljivo upravno breme za državo izvršiteljico, saj bi ta država v praksi verjetno morala oceniti vsak nalog, naslovljen na ponudnika storitev ali njegovega pravnega zastopnika na njenem ozemlju. Drugič, tak sistem ne bi upošteval značilnosti digitalne komunikacije in kibernetskega prostora, ki se zelo razlikujejo od okolja tradicionalnih instrumentov medsebojne pravne pomoči. Tretjič, pravila, ki jih predlaga Parlament, bi lahko pomenila, da bi bila uredba v nekaterih primerih manj učinkovita od obstoječih instrumentov in ukrepov, kot so obstoječi sistemi prostovoljnega sodelovanja s ponudniki storitev iz tretjih držav. Dodana vrednost uredbe bi bila tako zelo omejena.

Kljub temu se je Svet seznanil z zahtevami Parlamenta in ponudil nekaj popuščanja, kar bi v bistvu pomenilo, da bi imela država izvršiteljica več možnosti, da poleg zaščite, ki je že zagotovljena v državi izdajateljici, v določenih okoliščinah zaščiti temeljne pravice zadevnih oseb. Vendar je Parlament menil, da so te koncesije nezadostne.

Druga nerešena vprašanja, vključena v okvirni kompromisni sveženj, za katera je predsedstvo prepričano, da bi bilo mogoče najti rešitve v okviru splošnega kompromisa, vključujejo:

- seznam razlogov za zavrnitev, h katerim želi Parlament tistim, ki jih je predlagal Svet, dodati še svoje elemente;
- vsebino pravice do pravnih sredstev v državi izdajateljici in državi izvršiteljici;
- vsebino pravice osebe, da je obveščena o izdaji naloga, s katerim se zahtevajo njeni podatki, in pridobljenih podatkih, zlasti o tem, v kateri fazi postopka bi nastala taka pravica.

Zaključek

Predsedstvo ugotavlja, da je Svet ponudil, da se Parlamentu kar precej ugodi, da bi dosegli dogovor, hkrati pa vztraja pri nekaterih glavnih značilnostih splošnega pristopa, zlasti tako imenovanem merilu prebivališča, ki bi zagotovilo, da v primerih, ko oseba, katere podatki se zahtevajo, prebiva na ozemlju države izdajateljice, uradno obvestilo države izvršiteljice ni potrebno. Parlament teh koncesij doslej ni štel za zadostne.

Ne glede na koncesije, ki jih je ponudil Parlament, predsedstvo meni, da si morata obe strani še dodatno prizadevati za doseg kompromisa o tej zelo pomembni zadevi. Vendar do kompromisa ne sme priti za ceno neuravnoteženega in neučinkovitega instrumenta, kar bi znatno omejilo praktično uporabo načela vzajemnega zaupanja med državami članicami na tem področju. Predsedstvo ocenjuje, da bi se to zgodilo, če bi nekatere predloge Parlamenta vključili v končno besedilo uredbe. Bistveno je, da se uredba sprejme in izvaja v bližnji prihodnosti. Predsedstvo je prepričano, da bo to še vedno mogoče, če si bosta zakonodajalca še naprej prizadevala poiskati učinkovite rešitve za vsa odprta vprašanja v sodelovalnem ozračju, ki je bilo do zdaj prisotno med pogajanji.
